

OBSAH

1
Jak občané EU
vnímají demokracii v
roce 2022?

2
Předsedkyně EP
debatovala v Praze se
studenty o
budoucnosti EU

Vesmírné hrozby a
aktuální pohled na ně

3
Film „Quo Vadis,
Aida?“ získal Cenu
diváků LUX

4
V Praze pod českým
vedením proběhla
Evropská konference
mládeže

5
Eurozprávy z regionů

11
Zábava s Eurolisty

Eurolisty červen-červenec 2022

Vážení čtenáři, opět vás srdečně vítám při čtení Eurolistů. Hlavní událostí letošního léta je z hlediska evropské politiky bezpochyby české předsednictví v Radě EU. Česká republika bude mít výsadu určovat po dobu šesti měsíců směr Evropské unie podruhé v historii, poprvé tak bylo v roce 2009. Obě česká předsednictví - to minulé i to počínající - vám zábavnou letní formou přibližují křížovky na posledních dvou stránkách. Před předsednictvím proběhla rovněž série online debat pořádaných regionálními Eurocentry. Reportáže z několika z nich naleznete jako obvykle v druhé části vydání. A co se tentokrát můžete dočíst v úvodní části čísla? Věnujeme se jako vždy rozličné škále témat, od postoje veřejnosti k demokracii přes reportáže z konference o vesmírné bezpečnosti a z návštěvy předsedkyně europarlamentu v Praze až po evropskou filmovou cenu a setkání mládeže. Příjemné čtení a hezké léto!

Petr Pospíšil, editor

AKTUALITY Z EU

Jak občané EU vnímají demokracii v roce 2022?

© Pixabay

Válka na Ukrajině se nepochybně promítla do výsledků letošního Indexu vnímání demokracie, který vedla společnost Latana ve spolupráci s dánskou neziskovou organizací Aliance demokracií. Studie si, jak už z názvu vychází, klade za cíl porozumět tomu, jak lidé na celém světě vnímají stav demokracie ve své zemi, a zjistit, jaké jsou současné hlavní výzvy ve spojitosti s demokracií.

„Index vnímání demokracie 2022 ukazuje, že více lidí, než kdy dřív, chce demokracii. Putinova invaze na Ukrajinu ovlivnila myšlení lidí a ukázala, že nemůžeme brát naše svobody jako samozřejmost. Lidé po celém světě požadují svobodu slova, spravedlivé volby a rovná práva,“ napsal na úvod studie předseda Aliance demokracií, bývalý šéf NATO a dánský premiér Anders Fogh Rasmussen.

Demokratický deficit a spokojenost v EU

Ve výsledcích studie se píše, že lidé na celém světě věří v demokracii. Pro rekordních 84 % lidí z dotazovaných 53 států je demokracie důležitá. Klíčové komponenty demokracie jsou ještě více žádané. Přes 90 % lidí tvrdí, že svoboda slova, spravedlivé volby a rovná práva jsou pro ně důležitá. Výsledky se podobají v obou demokratických i nedemokratických zemích.

Při soustředění se na Evropskou unii, málo demokratické je podle svých občanů Maďarsko. Myslí si to 35 % populace. Co se týče demokratického deficitu, který zachycuje negativní rozdíl mezi očekáváním občanů a

realitou, nejvíce ho v EU vnímají Řekové.

V EU je nejvíce spokojených lidí se současným stavem demokracie ve Švýcarsku, Dánsku a Norsku. Naopak více demokracie by si přáli opět Řekové, Maďaři a Poláci. Za poslední rok nejvíce narostla nespokojenost se stavem demokracie v Řecku, Francii a Rakousku.

Služba menšině a svoboda slova

Studie se dále zabývala tím, jestli si občané myslí, že jejich vláda spíše slouží většině nebo menšině. V Evropě dopadla tato část půl na půl. Přičemž největší nárůst pocitu, že vláda slouží spíše menšině, lze zaznamenat ve Spojeném království, Rakousku a Nizozemí.

V Evropě si podle studie 74 % lidí myslí, že svoboda projevu je důležitá. Pro srovnání například v Rusku je to 33 %, v Číně 45 %. Nejméně lidí si myslí, že ve své zemi má právo na svobodný projev, v Maďarsku, Polsku a Francii. Opakem je Švýcarsko, Norsko a Dánsko.

Vnímání hrozeb v EU

Studie také poukázala na hrozby, které lidé v současném světě považují za hlavní. Patří mezi ně ekonomická nerovnost, korupce, negativní působení globálních korporací, omezení volného projevu, narušování voleb ze zahraničí, techničtí giganti a zfalšované volby.

Ze států EU se nejvíce bojí ekonomických nerovností Řekové, Rumuni a Portugalci. Naopak jako menší hrozbu to vnímají Norové, Dánové a Rakušané. V neposlední řadě index řešil také vliv sociálních sítí. V Evropě vnímá jejich negativní vliv 36 % lidí, 44 % je nevnímá jako hrozbu. Ve srovnání s ostatními regiony, Latinská Amerika a Asie k nim mají větší důvěru, naopak ve Spojených státech kolem nich převažuje negativní sentiment.

Autor: Lucie Nalejvačová, Euroskop

KALENDÁŘ

Podrobný aktuální přehled seminářů, přednášek a dalších akcí naleznete na webových stránkách jednotlivých Eurocenter.

JIHLAVA

Kvíz „Česko předsedá Radě EU“

Kdy? od 25.7. do 15.8.

Kde? více informací viz [web Europe Direct Jihlava](#)

KARLOVY VARY

Letní fotosoutěž „Já, Evropan?“

Kdy? od 1.7. do 30.9.

Kde? více informací viz [web Europe Direct Karlovy Vary](#)

LIBEREC

Soutěžní kvíz „ČR v Radě EU“

Kdy? od 8.7. do 31.8.

Kde? více informací viz [web EC Liberec](#)

PARDUBICE

Letní fotosoutěž „Česká stopa v Evropě“

Kdy? od 1.7. do 30.9.

Kde? více informací viz [web EC Pardubice](#)

Putování po projektech:

Křížem krászem Choceň

Kdy? 23.8., 17:00-18:30

Kde? více informací viz [web EC Pardubice](#)

Putování po projektech:

Den v Muzeu Berlova vápenka

Kdy? 25.8., 10:00-17:00

Kde? více informací viz [web EC Pardubice](#)

PLZEŇ

Letní fotosoutěž „Já, Evropan?“

Kdy? od 1.7. do 30.9.

Kde? více informací viz [web EC Plzeň](#)

Předsedkyně EP debatovala v Praze se studenty o budoucnosti EU

Dne 16. června přivítala Univerzita Karlova na své půdě předsedkyni Evropského parlamentu Robertu Metsolaovou spolu se zástupci politických frakcí Evropského parlamentu. Evropsští představitelé Českou republiku navštívili v rámci diskusí o prioritách nadcházejícího českého předsednictví Radě EU.

V debatě na téma Budoucnost Evropy měli studenti vysokých škol možnost položit své otázky týkající se budoucnosti Evropy. Hlavními okruhy diskuze byl směr a perspektiva zelené politiky EU, boj s dezinformacemi na evropské půdě či konkrétnější stav právního státu v Polsku a Maďarsku. Studenti se zajímali i o aktuálně často diskutovanou otázku vstupu Ukrajiny do Evropské unie.

První otázka mířila na Zelenou dohodu pro Evropu, a to konkrétně jak zajistit spojení čistých zdrojů energie a jejich cenové dostupnosti. Odpovědi se jako první zhostil Jan Zahradil (ECR), který obratem odpověděl, že toto spojení bohužel není proveditelné. Změnu klimatu označuje za jednu z hlavních současných výzev, ale zdůrazňuje, že tomu tak není pouze pro Evropu, ale pro celý svět. Přístup Evropské unie ke změně klimatu shrnul slovy: „Jako Evropská unie máme obrovské ambice, ale ne tak velké, jak by si mladí lidé představovali.“

Argumenty, které aktuálně formují „zelenou“ diskusi v Evropském parlamentu se do jisté míry týkají právě ambicí. Dle Zahradila na jedné straně stojí poslanci s vysokými ambicemi na okamžité zavedení zelené politiky a na straně druhé ti, kteří jsou například v kontextu přechodu k čisté energii pro dlouhodobější a pomaleji aplikovaný plán.

„Jsme poslední generace politiků, kteří mohou s osudem naší planety něco udělat,“ řekla v kontextu zelené politiky EU Roberta Metsolaová. Dále uvedla, že je důležité pochopit, že energetika vždy bude předmětem politiky. V Evropské unii jsou země, které jsou naprosto závislé na ruském plynu, jako například Česká republika, stejně jako země, které se od ruského plynu naprosto oprostily, jako například Dánsko.

Vesmírné hrozby a aktuální pohled na ně

Ve dnech 19. – 21. června 2022 proběhl v Praze 6. ročník konference o vesmírné bezpečnosti nazvaný „Space Security Conference – The Global Space Competition: Security, Markets and Sanctions“ pořádaný Pražským institutem bezpečnostních studií (PSSI). Mezinárodní konference, která sdružuje přední tvůrce vesmírné politiky, vysoké vojenské a civilní vládní úředníky, představitele průmyslu a významné zástupce nevládních organizací a akademické sféry, se

Další část debaty směřovala ke stavu právního státu v Polsku a rozhodnutí Evropské komise i přes bouřlivou diskusi schválit polský Národní plán obnovy, skrz který země čerpá unijní dotace. Metsolaová předjímá, že v Evropské unii jednoduše téma právního státu nebylo dlouhodobě diskutováno oproti jiným právním tématům, jako je například konstituční právo. Některé státy proto, dle Metsolaové, nabyly dojmu, že nejstřeženějším segmentem unijní spolupráce je období, které vede k přijetí do EU. To dle ní není akceptovatelné a Evropský parlament bude silně trvat na ochraně a prosazení právního státu. Metsolaová se na druhou stranu domnívá, že odebrání části unijních dotací Polsku by nyní, v době až bezprecedentní evropské jednoty, nepřineslo řešení.

V současnosti se Evropa potýká nejen s aktivním vojenským konfliktem v bezprostřední blízkosti hranic, ale tento konflikt je spojen i s rozsáhlou informační válkou, která má za následek zvýšené množství dezinformací kolujících na evropské půdě. Roberta Metsolaová se věnovala i otázce, jak zastavit růst propagandy a zda k tomu má EU dostatečné prostředky? Řešení dle ní netkví pouze ve využití silných nástrojů, ale i v přiznání politické odpovědnosti v boji s dezinformacemi, který vnímá jako jednu z největších evropských výzev.

Debata byla zakončena jedním z pravděpodobně neaktuálnějších a do jisté míry i ve veřejném prostoru nejdiskutovanějších témat: Je členství Ukrajiny v Evropské unii reálné? Metsolaová reagovala, že i přesto, že rozšíření je vždy těžké, je nutné udělat v souvislosti s procesem přijetí Ukrajiny odvážný krok. „Nemůžeme zavřít vstupní dveře zemi, která bojuje i za naše hodnoty,“ řekla předsedkyně Evropského parlamentu. Zároveň vyjádřila očekávání, že nadcházející týden přinese posun v jednání o spuštění přijímacího procesu Ukrajiny do Evropské unie.

Autor: Lucie Hejnová, Barbora Novotná, Euroskop

uskutečnila v prostorách Černínského paláce pod záštitou ministerstva zahraničních věcí a dalších institucí a partnerů.

V pondělí 20. června se v rámci konference uskutečnila panelová diskuze věnovaná tématu vesmírných hrozeb a aktuálního pohledu na ně. Debata se zúčastnil Rodrigo da Costa, výkonný ředitel Agentury EU pro vesmírný program (EUSPA), John F. Huth, důstojník obranné zpravodajské služby pro vesmír a counterspace z

americké Defence Intelligence Agency, Pascal Legai, hlavní poradce pro bezpečnostní záležitosti generálního ředitele Evropské vesmírné agentury (ESA) a Jill Stuartová, akademička z The London School of Economics and Political Science. Debatu moderoval Scott Pace, bývalý výkonný tajemník americké Národní vesmírné rady a ředitel Institutu pro vesmírnou politiku na George Washington University.

Rodrigo da Costa: Důležitým krokem v potírání hrozeb je pro Evropu integrace vesmírných programů

Diskuzi zahájil Rodrigo da Costa, který vysvětlil, že EU byla v oblasti vesmíru aktivní již dlouho, donedávna ovšem její aktivity sestávaly z několika samostatných programů. Za významný krok v potírání vesmírných hrozeb označil to, že byly tyto samostatné vesmírné programy v loňském roce integrovány do jednoho celku. K tomu Rodrigo da Costa dodal, že investice EU do oblasti vesmíru rostou s tím, jak roste jeho důležitost pro Unii, firmy a stakeholdery. Za velmi relevantní téma pro agenturu EUSPA označil bezpečnost a vysvětlil, že je agentura EUSPA zodpovědná za bezpečnostní akreditaci všech složek kosmického programu EU.

Dalším řečníkem byl John Huth, který se soustředil zejména na Rusko a Čínu jako na možné původce bezpečnostních hrozeb. Tyto dva státy jsou podle něj totiž v oblasti bezpečnosti stále klíčovějšími aktéry. Zejména Čína má podle něj potenciál vyrovnat se tradičním hráčům jako USA a Evropa. Rusko i Čína si navíc podle něj důležitost vesmíru velmi dobře uvědomují a podle toho i investují.

Pascal Legai: Ve vesmíru neexistuje pojem teritoriality, je třeba vystavět právní režim, který je schopný různorodost hrozeb uchopit

Na Johna Hutha navázal Pascal Legai, podle kterého je v debatě o vesmírných hrozbách jedním z nejdůležitějších témat právní režim, který na ně musí být schopen reagovat. Hrozby mohou podle něj mít mnoho podob, jedná se jak o hrozby kinetické, jako srážky satelitů či poškození vesmírným smetím, tak o hrozby nekinetického typu, jako útok laserem či elektromagnetickým impulsem nebo sluneční erupce a další jevy z oblasti vesmírného počasí. Vzhledem k velkému množství hrozeb a chybějícímu pojmu teritoriality ve vesmírném prostředí je podle Pascala Legaie třeba plná spolupráce agentury ESA, Evropské unie a jednotlivých členských států. Poté Pascal Legai dodal, že velmi důležitá jsou i data, která z vesmíru získáváme. S jejich rostoucí přesností totiž roste i naše schopnost hrozby předpovídat a reagovat na ně.

Pohled z akademické sféry nabídl další účastnice debaty Jill Stuartová. Ta se věnovala především zapojení veřejnosti do vesmírných otázek. Je to podle ní totiž důležité, ale často opomíjené téma. Jill Stuartová shrnula svůj poznatek, že povědomí o

Film „Quo Vadis, Aida?“ získal Cenu diváků LUX

Předsedkyně Parlamentu Roberta Metsolaová předala ve středu během slavnostního ceremoniálu Evropskou filmovou cenu diváků LUX bosenské režisérce Jasmile Žbanićové za film Quo Vadis, Aida?.

„Tento film volá po spravedlnosti pro ženy a matky ze Srebrenice, které byly svědky krutého zabití více než 8 000 svých blízkých. Taková strašlivá zvěrstva a takový zločin proti lidskosti nesmí být nikdy zapomenuty,“ uvedla během ceremoniálu předsedkyně EP Roberta Metsolaová.

Účastníci konference: zleva Rodrigo da Costa, John F. Huth, Scott Pace, Pascal Legai a Jill Stuartová

vesmírných hrozbách ve společnosti roste. I přesto, že si stále více lidí uvědomuje, že jsou tyto hrozby reálným problémem, je však třeba zejména mladé lidi o vesmíru informovat a téma jim více přiblížit.

Scott Pace: Ve vesmíru roste důležitost komerčních systémů. Je proto třeba si vyjasnit, zda by v případě ohrožení měli být vnímány stejně jako systémy vojenské

K tématu se vyjádřil i Scott Pace, který souhlasil s Pascalem Legaie v tom, že je pro boj s hrozbami důležité správně nastavit právní režim. Jako příklad uvedl postoj Ruska, které tvrdí, že přijetí platnosti mezinárodního humanitárního práva ve vesmíru zároveň znamená uznání, že je vesmír oblastí konfliktu a je možné se podle toho chovat. Dále Scott Pace zdůraznil, že je vesmír již nějakou dobu také komerčním prostorem. Zvláště v dnešní době přibývá velké množství komerčních systémů, které mohou být terčem útoku stejně, jako systémy vojenské. V blízké budoucnosti podle něj tedy vyvstane otázka, jak na jejich případné napadení reagovat.

Na závěr debaty si vzal slovo opět John Huth, který vysvětlil, že základní právní rámec pro uchopení vesmírných hrozeb existuje. Jak přesně je aplikovatelný se ale ukáže až v praxi. Rodrigo da Costa poté zopakoval jeden z hlavních poznatků celé debaty, a to, že v boji proti vesmírným hrozbám je důležitá kooperace. S tím, jak roste důležitost vesmíru v bezpečnosti, ekonomice i běžném životě rostou i rizika pro globální společnost. Vesmírným hrozbám podle něj je možné čelit, ale pro úspěch je nezbytná mezinárodní spolupráce, a to i mezi státy a soukromým sektorem, a všestranná podpora inovací.

Autor: Kristina Hubáčková, Euroskop

„Cena diváků LUX vytváří mosty mezi naší politickou prací a tvůrčí prací filmařů v Evropě. Filmy LUX odrážejí prostřednictvím umění odhodlání bojovat za občanská práva, lidská práva, spravedlnost, demokracii a svobodu,“ dodala Roberta Metsolaová.

Režisérka Jasmila Žbanićová při přebírání ceny řekla: „Když jsem připravovala film o genocidě ve Srebrenici, říkala jsem si, že válka v Bosně, v Chorvatsku, v našem regionu byla poslední v Evropě. Byla jsem tak šokována, když jsem se dozvěděla, že my, Evropané, jsme dovolili válku na Ukrajině. Vyzývám vás všechny, abyste našli

způsob, jak válku na Ukrajině zastavit.“

Přeživší masakru ze Srebrenice a předsedkyně asociace Matky ze Srebrenice Muniru Subašićová, která na plénu EP rovněž vystoupila se svým projevem, uvedla: „Matky na Ukrajině, které

© EP

hledají kosti svých synů, pláčou. Proto vás prosím, zastavte válku na Ukrajině, aby co nejméně matek na světě muselo trpět.“

Nominace získaly tři filmy

Další dva filmy, které se dostaly do užšího výběru na Cenu diváků LUX, jsou Utěct dánského režiséra Jonase Pohera Rasmussena a Velká svoboda rakouského režiséra Sebastiana Meise.

Vítěze Ceny diváků LUX vybírají společně poslanci Evropského parlamentu a evropská diváci (každý z nich se na konečném rozhodnutí podílí 50%). Diváci mohli filmy hodnotit do 25. května, poslanci do 7. června.

„Quo vadis, Aida?“ vznikl ve společné produkci Bosny a Hercegoviny, Rakouska, Nizozemska, Francie, Polska, Norska, Německa, Rumunska a Turecka. Aida je překladatelkou mírových sil OSN v létě 1995 ve Srebrenici. Její rodina patří mezi tisíce civilistů, kteří hledají útočiště v táborech OSN. Aida se dozvídá, že její rodinu a lid čeká strašlivý osud, ale může tomu nějak zabránit?

Autor: Euroskop, Evropský parlament

V Praze pod českým vedením proběhla Evropská konference mládeže

V Praze se ve dnech 11. – 13. července v rámci Evropské konference mládeže sešlo více než 300 delegátů, aby společně prodiskutovali své nápady, názory a připomínky k aktuálním výzvam a cílům.

„Všichni se snažíme tento svět dělat lepším místem pro nás i pro další generace a dovoluji mi Vás ujistit, že vaše názory i nápady se počítají a Vaše tvrdá práce a odhodlání nepřijdou vniveč. Je to pro nás čest, že tato konference probíhá právě v Praze a upřímně doufám, že si následující dva dny debat a spolupráce užijete,“ přivítal delegáty na úvod český ministr školství Vladimír Balaš.

Evropská konference mládeže již více než dekádu propojuje mladé lidi s tvůrci politiky v podobě neformálních setkání, která se věnují konkrétním aktuálním tématům. V rámci EU dialogu s mládeží je Evropská konference mládeže největší mezinárodní akcí, kde se setkávají mladí lidé, politici a další lidé s rozhodovací pravomocí.

Společně za udržitelnou a zelenou Evropu

Konference probíhá v cyklech vždy pod režii Tria předsedajícího Radě EU (aktuálně Francie – ČR – Švédsko). Tematická priorita, kterou současné Trio zvolilo, je: „Společně za udržitelnou a zelenou Evropu“.

Každý členský stát vysílá na konferenci pět delegátů. Tři z nich představují mladí delegáti, kteří sdílejí své názory, nápady a zkušenosti. Další dva delegáti jsou zástupci z ministerstev, kteří se spolu s mladými delegáty účastní práce v pracovních skupinách. Práce ve skupinách však není jedinou náplní konference. Součástí jsou také panelové diskuse a projevy, do kterých byli letos pozváni například český ministr školství Vladimír Balaš či jeho náměstek Václav Velčovský.

Červencová pražská konference navázala na lednovou konferenci vedenou pod francouzským předsednictvím, ve které si delegáti vymezili pět hlavních okruhů, které v oblasti udržitelnosti vnímají jako zásadní. Pražská konference pracovala s výsledky té francouzské a v rámci podtémat si každý členský stát připravil

příklady dobré praxe každé ze zemí. Tyto příklady z praxe byly hlavním bodem diskuse na proběhlé konferenci.

Za Česko se do výběru dostal projekt Fakta o klimatu, projekt Rozhoduj o Evropě: Staň se na den tvůrcem evropské politiky, organizace Youth, speak up!, Národní síť místních akčních skupin a její platforma venkovská mládež a projekt Rekola. Výsledky z pražské konference budou předány švédskému předsednictví, pod jehož vedením bude celý cyklus završen.

Výsledky konference a jejich využití

Z každé konference pravidelně vznikají závěrečné zprávy shrnující její průběh i hlavní motivy debat a výstupy účastníků. Výsledky budou posléze využity při zpracování závěrů Rady EU předkládaných českým předsednictvím. Delegáti se tak stanou nedílnou součástí výstupu českého půlroku v Radě. Na konferenci, kromě zapojení samotné Rady, naváže série akcí pro mládež podporující zapojení mladých lidí do dění v Evropské unii.

Například z již zveřejněných závěrečných zpráv z konference, která proběhla pod francouzským předsednictvím v lednu ve Štrasburku, mimo jiné vyplývá shoda delegátů na tom, že „názory mladých lidí jsou často opomíjeny, přestože vyjadřují své myšlenky a obavy, které by měly zajímat tvůrce politik“. Dále zpráva dochází k závěru, že lze pozorovat rostoucí zájem mladých lidí o účast v rozhodovacím procesu, a to zejména v oblasti životního prostředí.

Autor: Barbora Novotná, Euroskop

Eurozprávy z regionů

Oslavy Dne Evropy v Brně

Den Evropy se každoročně slaví 9. května u příležitosti představení Schumanovy deklarace, která položila základy evropské spolupráce po druhé světové válce. Jinak tomu nebylo ani letos, kdy se do oslav Dne Evropy zapojilo i Brno, a to bohatým programem přímo u sochy Jošta na Moravském náměstí.

Letošní Den Evropy byl tematicky zaměřen na Francii, od níž Česká republika v červenci převezme předsednictví v Radě Evropské unie. Současně se na akci představil tým organizátorů, který chystá kandidaturu města Brna v soutěži Evropské hlavní město kultury pro rok 2028. Právě francouzská města budou na tento titul kandidovat také. V neposlední řadě se slavilo osmnácté výročí vstupu České republiky do EU.

Program dne otevřelo zahájení venkovní výstavy, v rámci které si návštěvníci mohli prohlédnout projekty, které byly finančně podpořeny z evropských fondů a které se nachází na jižní Moravě. Výstavu si mohou návštěvníci prohlédnout až do 22. května.

Po celý den měli účastníci možnost navštívit stánek Eurocentra Brno a dozvědět se zajímavé informace o Evropské unii, evropských fondech či o možnostech pro studenty v zahraničí. Připraven byl také tematický kvíz, v rámci kterého účastníci soutěžili o věcné ceny.

Na akci nechyběl ani zajímavý kulturní program. Návštěvníci mohli zhlédnout performanci skupiny TÝhle, později se na podiu objevil pěvecký sbor Kantiléna. Celý den zakončil koncert umělců

z Městského divadla Brno. K dispozici byl také fotokoutek, prostřednictvím kterého mohli účastníci zaslat fotku se vzkazem právě do Francie.

Akce se uskutečnila ve spolupráci s městem Brnem (oddělení pro přípravu města na kandidaturu v soutěži Evropské hlavní město kultury), Europe Direct Brno, EURES, Domem zahraniční spolupráce a Knihovnou Jiřího Mahena. Fotografie z akce najdete na facebookových stránkách Eurocentra Brno.

Autor: Alice Rousová, stážistka Eurocentra Brno

Eurocentrum Jihlava uspořádalo debaty o stavu lesů i vysokorychlostních železnicích

Eurocentrum a Europe Direct Jihlava zorganizovalo dvě prezenční debaty na velice aktuální témata, která rezonují v Kraji Vysočina.

Beseda, která proběhla v Malovaném sále Muzea Vysočiny v Jihlavě, pojednávala o stavu lesů na Vysočině a přinesla velice

zajímavou diskuzi o tom, jaké jsou možnosti obnovy lesů napadených kůrovcem či jaká nás čeká budoucnost.

Debaty se osobně zúčastnil Jaromír Bláha z Hnutí Duha, lesní rada z KINSKÝ Žďár, a.s. Jan Sovák a Jitka Meňházová z Lesnické a dřevařské fakulty Mendelovy univerzity. Debatu moderoval Jan Kabrda z Eurocentra a Europe Direct Jihlava. Zajímá-li Vás toto téma, můžete zhlédnout záznam z debaty či si poslechnout podcast Café Evropa.

Otázka, kdy se svezeme vysokorychlostním vlakem na Vysočině či kudy trasy povedou, se diskutovala na debatě pořádané na půdě Gymnázia Žďár nad Sázavou. Pozvání na debatu přijali hosté z Ministerstva dopravy, Správy železnic, Českých drah a Masarykovy univerzity.

Odborníci představili plány výstavby vysokorychlostních železnic v České republice či jejich přínosy pro obyvatele Vysočiny a dále odpovídali na četné dotazy z publika.

Autor: Michaela Neumannová, Eurocentrum Jihlava

Den Evropy s Obchodní akademií Karlovy Vary

V rámci programu Euroscola umožňuje Evropský parlament (EP) mladým Evropanům ze všech členských zemí, aby se

seznámili s jeho činností a úlohou. V Karlovarském kraji se do něj letos zapojila Obchodní akademie Karlovy Vary (třída 2.C) a kromě vybudování informačního stánku o evropských institucích v budově školy se její studenti rozhodli oslavit dne 9. května Den Evropy celoškolskými akcemi.

Studenti pod vedením Ing. Pavlína Bartošové pro všechny své spolužáky připravili 16 zastavení s různými soutěžemi a úkoly na téma Evropa a EU. Nebylo pro ně snadné vše vymyslet a zkoordinovat. Naše středisko EUROPE DIRECT Karlovy Vary jim s organizací akce trochu pomohlo společně s regionálními zástupci Domu zahraniční spolupráce.

A výsledkem bylo zábavné dopoledne pro 200 žáků. Bylo skvělé, že přijel i europoslanec Ondřej Knotek a povídal si se studenty o svojí práci v EP. Byla to zajímavá akce k Evropskému roku mládeže.

Autor: Jana Michková, Eurocentrum Karlovy Vary

Turismus po pandemii

Epidemie covid-19 negativně poznamenala cestovní ruch po celém světě. Před týdnem česká lázeňská města prohlásila, že jejich situace je co se týče návštěvnosti špatná a turisté se stále nevracejí. V jakém stavu je turismus po pandemii? Má stoupající tendenci vracející se k normálu, tak jak jsme byli zvyklí před dvěma lety, či je cesta k návratu před pandemií stále dlouhá? Co pozitivního nám tato krize přinesla? A jaké má cestovní ruch vyhlídky do budoucna?

Online diskuze pořádané Eurocentrem Karlovy Vary se na toto téma v roli odborníků zúčastnili ředitel agentury CzechTourism Jan Herget, náměstek hejtmána a zastupitel Karlovarského kraje pro oblast cestovního ruchu, lázeňství a UNESCO Vojtěch Franta a proděkan pro studijní a pedagogické záležitosti Fakulty ekonomické Západočeské univerzity v Plzni Jan Tluchoř. Debatu moderoval Vladimír Koblížek, bývalý redaktor České televize, TV Nova a Z1.

Současný stav cestovního ruchu v Karlovarském kraji

„Karlovarský kraj z pohledu podnikatelů a ubytovatelů jednoznačně nejvíce trápí nedostatek turistů, kteří města navštěvovali před pandemií,“ představil na úvod současnou situaci Vojtěch Franta. Pozvolný návrat k normálu podle něj nedokáže vykompenzovat to, v jaké ekonomické situaci se podnikatelé nacházejí. Co bylo jednoznačným přínosem, je dle Franty iniciativa lázeňských voucherů, kterou spustilo Ministerstvo pro místní rozvoj ČR ve spolupráci s CzechTourism, městem Karlovy Vary a Karlovarským krajem. Dále je zapotřebí vykrýt mezeru po tradiční klientele, kterou v Karlových Varech z velké části tvořili ruští občané. Snaha o oslovení nových návštěvníků může být zaměřena na Německo jako na náš sousední region či na Blízký východ, v druhé řadě například na Polsko či Dánsko.

Jan Tluchoř popsal stav turismu po pandemii jako přesunutí se z jedné krize do další. V souvislosti s orientací na německou klientelu upozornil, že v Německu covidová opatření trvala déle než v ČR. Její obyvatelé, a to především starší generaci navštěvující lázeňské komplexy, může stále doprovázet nejistota a obavy z cestování.

Cestovní ruch jako udržitelný průmyslový odvětví

Po celém světě se vede otevřená diskuze ohledně omezování turismu, aby destinace nebyly přehlceny tak, jako před pandemií. S tímto tvrzením všichni hosté debaty nesouhlasí. Cestovní ruch je udržitelné a dlouhodobě ekologické průmyslové odvětví, které má podle ředitele agentury CzechTourism potenciál tvořit značnou část státního rozpočtu.

© Pixabay

Vojtěch Franta z pohledu Karlovarského kraje dodal, že bychom se měli snažit o podporu cestovního ruchu v zájmu rozvoje regionů a lokalit. V tomto ohledu je dle jeho slov výjimečné například Rakousko, které je schopno z cestovního ruchu udělat téměř 7 % příjmu státního rozpočtu. Podle Franty bychom se tím měli inspirovat.

Z jakých destinací přilákat novou klientelu?

Otázkou však zůstává, zda je kraj připraven na otevírání nových trhů a zda je ochoten lákat turisty ze vzdálených destinací. Dle Jana Hergeta představuje prioritu zaměření se na domácí trh, přesto je například arabská klientela tou nejrychlejší a nejsnadnější alternativou k Rusku: „Pokud se koukneme po celém světě, tak arabská klientela je jednou z posledních, která uznává a ocení

EUROLISTY

tradiční lázeňství, přes léto hojně opouští svou zemi vzhledem k extrémním teplotám, zároveň je zde obrovská poptávka po cestování.“

Karlovarský kraj již v současnosti s touto klientelou pracuje a je na ni připraven, například v Léčebných lázních Jáchymov. Vojtěch Franta dodal, že je zapotřebí vítat všechny klienty bez rozdílu, stejně tak mít portfolio klientů co nejpestřejší a nezaměřovat se pouze na jednu klientelu.

Nástup digitalizace v oblasti turismu

Covidová pandemie urychlila spoustu procesů včetně digitalizace, a to ve všech odvětvích. U cestovního ruchu tomu nebylo jinak, jak potvrdil i Jan Tluchoř. To můžeme pozorovat např. na možnosti navštěvovat virtuální prohlídky či provádět bezkontaktní odbavování a rezervace ze strany klientů. V rozvoji digitalizace se plánuje i nadále pokračovat, v některých oblastech ovšem stále zůstává zapotřebí primárně lidský kontakt, například v lázeňství.

Ochrana lesů, vod a tradiční české krajiny

Jak je na tom česká krajina? Jaké výzvy před námi stojí v oblasti ochrany vod a lesů? A jaké konkrétní projekty se realizují proto, abychom byli schopni čelit změnám klimatu? Tématem již dvanácté a současně předposlední online debaty organizované Eurocentrem a Europe Direct Olomouc v rámci příprav na nadcházející předsednictví České republiky v Radě Evropské unie byla ochrana lesů, vod a tradiční české krajiny.

Na tyto a další otázky odpovídali a společně diskutovali ředitel ekologického centra Sluňákov Michal Bartoš, ekolog a hydrobiolog Jan Koutný z Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, Radovan Dluhý-Smith z Katedry rozvojových a environmentálních studií Univerzity Palackého v Olomouci, Vlastimil Karlík z ekologické organizace Arnika a vědecký pracovník Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti Jiří Novák. Debatu moderovala Helena Truchlá, novinářka a analytička projektu České zájmy v EU při výzkumném ústavu STEM.

V jakém stavu je česká krajina a jaký dopad na ni má klimatická změna?

Po úvodu, kdy každý z odborníků v krátkosti představil svou specializaci a odbornou činnost, byl shrnut stav české krajiny, kdy dopady klimatické krize na krajinu nejsou tak drastické jako v jiných zemích, přesto se ale již některé problémy dostaly do povědomí, například současná kůrovcová kalamita, jež dle slov Jiřího Nováka dosahuje takových rozměrů, které nikdo z žijících lesníků nepamatuje.

Radovan Dluhý-Smith tuto problematiku kůrovcové kalamity doplnil o poznatek, že kůrovec a stav lesa by měl být vnímán v kontextu celkového stavu krajiny a životního prostředí. Biodiverzita je neustále snižována například průmyslovým zemědělstvím a používáním chemie, čímž jsme značně snížili přirozený výskyt ptactva a hmyzu, v důsledku čehož se následně bortí celý ekologický řetězec.

Otrava řeky Bečvy

Okresní soud ve Vsetíně v posledních dnech výrazně zkritizoval nedostatek odborných posudků v kauze otravy řeky Bečvy. Nebylo by záhodno revidovat ochranu přírody na úrovni legislativy či na úrovni orgánů, které na tuto oblast dohlíží a takovéto případy by

Toto tvrzení potvrdil a doplnil Vojtěch Franta: „Především bychom měli pracovat s daty, která nám často o lokalitě chybí. My se snažíme s daty, která posbíráme, pracovat aktivně. Od března se nám podařilo spustit živý přenos toho, jakým způsobem jsou upravovány a jak vypadají běžecké trasy v Krušných horách. V tomto bychom chtěli pokračovat i nadále.“ Díky podobným nástrojům je rovněž možné živě sledovat aktuální přehled kulturních a sportovních akcí.

Co nás covid v rámci turismu naučil do budoucna?

Na závěr debaty Jan Herget shrnul pozitiva, která nám tato těžká krize přinesla. Jsou mezi nimi například sjednocení podnikatelů v době covidu, skoková digitalizace, která jednoznačně pomůže cestovnímu ruchu, a možnosti pro české cestovatele, aby mohli objevovat krásy naší krajiny. Dle Vojtěcha Franty nám covid především ukázal, že je smysluplné cestovat i na krátké vzdálenosti.

Autor: Lucie Hejnová, Euroskop

vyšetřovaly?

Dle Vlastimila Karlíka zde není problémem ochrana přírody, nýbrž problém ekologických škod a prevence havárií: „Možná je důležitější zákony správně interpretovat a aplikovat, než je zásadně měnit. Máme například poměrně velmi kvalitní vodní zákon, který kdyby se skutečně uplatňoval tak, jak byl zamýšlen, tak by mohl způsobit výrazné pozitivní změny,“ dodává.

© Pixabay

Jelikož havárie proběhla v olomouckém regionu, svým pohledem do debaty přispěl i hydrobiolog Jan Koutný, který upozorňuje, že „řeka Bečva je z 85 % technicky regulována, což znamená, že je v podstatě v lichoběžníkovém korytě, které převede spoustu vody. Pokud se do této vody dostane nějaká látka, jako tomu bylo v tomto případě, tak dosah havárie a rychlost, kterou toxická látka působí, je o to větší, čím je tok techničtější.“ Jako vhodné řešení se zde nabízí zpřírodnění řek, čímž výrazně podpoříme ekologickou stabilitu vodního toku.

Co může pro českou krajinu znamenat předsednictví ČR v Radě EU?

V rámci nadcházejícího předsednictví v Radě Evropské unie bude mít Česká republika za úkol řešit některá z opatření tzv. Green Dealu, která se zaměřují mimo jiné na lepší ochranu biodiverzity a ochranu přírody. Co by měla v tomto ohledu Česká republika prosazovat?

Jednou z prioritních snah by dle Jiří Nováka mělo být to, aby byla všechna opatření v rámci Zelené dohody zasazena do reálných mezí a lépe vysvětlitelná vlastníkům. Radovan Dluhý-Smith k této snaze přidává i dodržování dohod, ke kterým se země zaváží, a zohlednění veškerých souvislostí, aby nedocházelo například ke zvyšování spotřeby biopaliv a přesouvání problémů do jiných zemí, čímž by Evropská unie sama přispívala ke zhoršování dopadů klimatických změn.

Michal Bartoš se ke Green Dealu vyjadřuje pozitivně a zároveň upozorňuje, že tento projekt je velmi složitý a široce zaměřený, což způsobuje i řadu slabín. Negativní dopad na toto úsilí podle něj může mít mnoho faktorů včetně podnikatelských zájmů. Zelená dohoda pro Evropu byla dle jeho názoru značnou částí veřejnosti přijata, s následky covidové pandemie a krize na Ukrajině ale bohužel dochází k propadu této podpory vzhledem k ekonomické situaci obyvatel členských zemí.

Autor: Lucie Hejnová, Euroskop

Průmysl 4.0 a digitální transformace: Výzvy a příležitosti digitální a zelené transformace

Ve čtvrtek 28. dubna uspořádalo Eurocentrum Ostrava online debatu s názvem „Průmysl 4.0 a digitální budoucnost Česka: výzvy a příležitosti digitální a zelené transformace“. Debata byla součástí cyklu regionálních tematických debat v rámci příprav českého předsednictví v Radě EU.

© Pixabay

Hosty, kteří přispěli do debaty, byli pan Martin Duda, vedoucí oddělení rozvoje a člen předsednictva Technologické agentury ČR, který zároveň působí na Národním superpočítačovém centru IT4Innovations VŠB-TUO na pozici konzultanta pro obchodní strategii, dále Kateřina Kalužová, která zastává pozici manažerky pro oblast digitální ekonomiky ve Svazu průmyslu a dopravy ČR a Martin Jurek, koordinátor strategického projektu MSK digital.

V čem spočívá význam zelené a digitální transformace?

Martin Duda považuje dle svých slov digitální transformaci za velmi důležitou, už kvůli tomu, že digitální technologie jsou pro nás velice podstatné v každodenním životě. O zelené transformaci hovořil v souvislosti se zhoršujícím se životním prostředím vlivem spalování fosilních paliv. Obě transformace jsou propojené, díky technologiím můžeme napomáhat ke zlepšování životního

Ekonomika po covidu a Národní plán obnovy

Pandemie covidu-19 výrazně proměnila nejen chod soudobé společnosti, ale i světové ekonomiky. Evropská unie přichází v rámci nástroje NextGenerationEU s Nástrojem pro oživení a odolnost, který si klade za cíl zmírnit hospodářské a sociální důsledky koronavirové pandemie za zvyšování udržitelnosti a odolnosti evropské ekonomiky. Vláda České republiky připravila Národní plán obnovy, kterým Česká republika nastíní způsob čerpání finančních prostředků z nástrojů uvedených výše.

prostředí. Důkazem je ostatně i tato debata, která se uskutečnila online.

Martin Jurek na svého předřečníka plynule navázal. Konstatoval, že se se vším již řečeným ztotožňuje a dodává, že digitalizace je nástroj, který je schopný optimalizovat výrobní i nevýrobní procesy a ušetří mnoho času, energie a materiálu. Jako poslední se ke slovu dostala Kateřina Kalužová, jež uvedla, že transformace nám nabízí hodně možností, například v podobě urychlení digitálních projektů.

Jaké prostředky hrají v oblasti digitalizace hlavní roli?

Klíčová otázka ohledně podněcování digitalizace zní: Jedná se o evropské peníze, státní či jiné, například lokální, prostředky? Podle Martina Dudy při pohledu do minulosti i do budoucna hlavní roli sehrávají evropské peníze obsažené ve strukturálních fondech. Bez těchto evropských dotací by zde nebyl žádný superpočítač či jiné významné projekty. Zároveň ovšem dodává, že některé menší projekty se neobejdou ani bez státních investic.

Jsou nástroje na redistribuci prostředků do regionů dobře nastavené?

Co se témat týče, dle Martina Jurky je velice důležitá právě zelená transformace vzhledem k tomu, že dříve zde bylo životní prostředí silně zanedbáváno. Jednou z příčin byl i rozšířený těžký průmysl. A právě tato transformace by mohla přinést největší změny.

Kateřina Kalužová podotkla, že proces digitální transformace je komplikovaný ve všech regionech, ať už se jedná o Prahu či Moravskoslezský kraj. Jedním z primárních problémů investic a správného rozvoje firem je i to, že zde není dostatek kvalifikovaných pracovníků, kteří by se tímto zabývali. Dalším problémem je nedostatek financí, který znemožňuje podnikům vyhledávat a prezentovat se na atraktivních místech. Na závěr Kalužová dodala, že o těchto problémech se ví a mělo by se na nich začít pracovat, protože například Moravskoslezský kraj rozhodně potenciál má.

Autor: Julie Drážďanská, Euroskop

Jaké jsou největší výzvy evropské ekonomiky? A jaké praktické dopady by mohl mít Národní plán obnovy pro Českou republiku? I tyto otázky zodpověděli v online debatě pořádané Eurocentrem Pardubice Josef Schwarz, ekonomický poradce zastoupení Evropské komise, Tomáš Vlasák, ředitel regionální kanceláře CzechInvest Pardubice, a David Klimeš, novinář a komentátor Aktuálně.cz.

Největší ekonomické výzvy současné Evropy

Již v úvodní části diskuse Josef Schwarz uvedl, že dle jeho názoru se v současné době mezi nejvýraznější ekonomické výzvy řadí především narušení ekonomického řetězce, které má poté vliv na export a způsobuje problémy v produkci. Za druhý negativní faktor pokládá růst cen a vysokou míru inflace. V neposlední řadě zmínil zvýšené náklady spojené s migrační vlnou způsobenou válkou na Ukrajině.

Dlouhodobě dochází k růstu veřejného dluhu a Evropská komise proto dle Schwarze velmi přivítá brzkou konsolidaci deficitu. Přesuneme-li se k situaci na domácím trhu, David Klimeš k problematickým faktorům české ekonomiky přidává přetížený trh práce a neřešený nemovitostní trh, které vedou k nárůstu inflace.

Jaké praktické dopady by mohl mít Národní plán obnovy pro ČR?

© Pixabay

Celkové evropské finanční alokace jsou pro Českou republiku v období 2021 – 2027 stanoveny na přibližně jeden bilion korun. Národní plán obnovy tvoří jednu z největších částí tohoto finančního balíčku a byl v ČR schválen v září 2021. Tomáš Vlasák zdůraznil, že Národní plán obnovy není určen jen pro firmy.

Budoucnost české infrastruktury

Do sektoru dopravy každoročně z Evropské unie proudí velké obnosy peněz. Jen na současné období je tato částka pro Českou republiku stanovena na 100 miliard Kč. Naše země se pyšní jednou z nejhustších železničních sítí světa a i přesto česká infrastruktura není kvalitativně na takové úrovni, na jakou by se s těmito předpoklady dostat mohla. Využíváme dostatečně její potenciál? Jaké jsou problémové body české infrastruktury a jak ji modernizovat, aby vyhovovala českým i evropským standardům?

V debatě k českému předsednictví Rady EU organizované Eurocentrem Plzeň o tom diskutovali Pavel Čížek, náměstek primátora Plzeňského kraje pro oblast dopravy, Pavel Paidar, ředitel odboru přípravy staveb Správy železnic, a Lukáš Týfa, odborný asistent na katedře dopravních systémů ČVUT v Praze.

Komplexní pohled na dopravu v Česku

Lukáš Týfa začal debatu problémovými body české infrastruktury. Domnívá se, že je infrastruktura stále vnímána velmi zjednodušeně.

V praxi dle jeho poznatků dokonce až polovina firem od Národního plánu obnovy nemá žádná očekávání. Jde o velmi široký plán, který má řadu pilířů, a proto se dotkne například i veřejné správy či běžných občanů. Vlasák jako příklad uvádí majitele domů a bytů, kteří budou mít možnost z programu čerpat v oblasti zateplování.

Původ prostředků EU mířících do Národního plánu obnovy

Josef Schwarz vysvětlil, že granty v rámci Národního plánu obnovy jsou financovány z mechanismu NextGenerationEU, který je složen z půjček na evropských trzích. V praxi si Evropská komise jménem EU půjčuje za – v porovnání se sazbami členských států – výhodných sazeb.

Splácení je předmětem debaty, která EU čeká v budoucnosti. V každém případě mezi příjmy, za pomoci kterých dojde k postupným splátkám, patří povolenky, obchodování s emisemi či zdanění firem v oblasti digitálních technologií.

Klimeš: Jde o bleskový projekt

Se stejnou rychlostí, s jakou přišla pandemie covidu-19, musí evropská ekonomika reagovat. David Klimeš hovořil o úskalích a míře proveditelnosti Národního plánu obnovy, který bude pravděpodobně jedním z největších investičních projektů České republiky v budoucích letech. Na problematičnosti Národního plánu obnovy se mimo jiné dle Klimeše podepsal konec politického cyklu, který v posledním roce nastal.

Klimeš dále uvedl příklad auditu Národního plánu obnovy, který odhadl 67 % milníků jako realistických, u 15 % předpověděl potřebu dodatečných financí a u 18 % milníků uvedl potřebu je od základu změnit. Dodal, že Česká republika ve výzvách spojených s tímto grantovým programem nebude osamocena, jelikož i Slovensko již oznámilo problémy se splněním některých cílů. Josef Schwarz na to navázal tvrzením, že i přesto, že jsou cíle, které si každý členský stát stanovil, z principu neměnné, je možné je změnit v případě mimořádné situace, kterou může eventuálně být i současná energetická krize.

Autor: Barbora Novotná, Euroskop

Hlavní problém dle něj tkví ve faktu, že je česká infrastruktura neustále dělena dle svých druhů. Silniční i železniční doprava je vnímána samostatně, což zapříčiňuje plynutí finančními zdroji. Budování jednotlivých odvětví dopravních systémů nezávisle na sobě podle něj nikdy nepovede k efektivně fungujícímu celku.

Lukáš Týfa vyjádřil názor, že místo výstavby dálnic by se ČR měla soustředit na kvalitní silnice 1. třídy a na úrovni železnice přenést pozornost na rozvoj vysokorychlostních tratí. Další příklady oblastí, které potřebují zlepšit, uvedl Lukáš Týfa absencí kvalitního železničního spojení v regionech či napojení logistických center na železniční dopravu. Jako klíčovou záležitost vidí vzdělávání v oblasti dopravy.

Jaká je budoucnost české infrastruktury?

„Doprava je neustálý boj o čas,“ řekl Pavel Čížek. Aspekt, na který se podle něj často zapomíná, je, že především v železniční dopravě je nutné vycházet ze struktury osídlení. Budoucí modernizací tratí je proto nutné velice důkladně naplánovat, jelikož se může stát, že

například v plzeňském kraji, kde je většina populace koncentrována v Plzni, nebude dostatek cestujících.

Dále uvedl, že stejně jako v ostatních oblastech i v infrastruktuře existuje velká mezistátní konkurence. I přesto, že Česká republika nikdy nemůže dosáhnout velikosti megalopolí, jako je například Hong Kong, prostřednictvím dopravního propojení se může ČR charakteru megalopolí přiblížit. Významným benefitem by byla skutečnost, že firmy by nemusely přesouvat sídla do Prahy, což by mělo pozitivní efekt na strukturu obyvatel.

Modernizace železniční sítě

Pavel Paidar se zaměřil na modernizaci české železnice. Připomněl, že všechny plány vysokorychlostní železnice jsou již v projektové přípravě. Konkrétně jde o hlavní tah z Drážďan přes Ústí nad Labem do Prahy, který poté pokračuje přes Jihlavu na Brno, směrem do Vídně. I přesto, že se většina pozornosti se upírá směrem k vysokorychlostním železnicím, bychom podle něj neměli zapomínat ani na modernizaci konvenčních sítí. V tomto kontextu je nejdůležitější propojení krajských měst a větších aglomerací.

Oslavy Dne Evropy v Praze

Jak vypadal Den Evropy 9. května na Střeleckém ostrově v Praze z pohledu naší stážičky Elen? Když se řekne Evropská unie, asi každý z nás si pod tím představí modrou vlajku s hvězdami, soudržné společenství států či v kontextu nedávné minulosti Brexit. Ale pod pokličkou pojmu Evropská unie se skrývá neskutečně mnoho věcí, možností a symbolů, a jedním z nich je právě Den Evropy.

Letos jsem jako stážička na Úřadu vlády, konkrétně v Oddělení pro Eurocentra, měla možnost se této akci zúčastnit. Z celé akce sršela dobrá nálada, radost a nadšení pro Evropskou unii. Lidé přišli na festival z různých důvodů, ať už kvůli obohacení o informace z různých prezentací, naplnění žaludku výborným zahraničním jídlem či získání propagačních materiálů, které stánky nabízely. Po celém Střeleckém ostrově se nacházela prezentační místa, která reprezentovala členské státy EU a nechyběl ani stánek Domu zahraniční spolupráce či Evropských fondů.

Moje celodenní pracovní náplň byla na stánku Úřadu vlády ČR, kde jsem kontrolovala vyplněné kvízy a komunikovala s návštěvníky. I já jsem měla možnost zkusit několik kvízů od ostatních prezentujících či ochutnat různé pokrmy, které jsou tradiční v ostatních členských zemích EU. Vypíchnout určitě musím

Přechod z využívání fosilních paliv na moderní energetiku a transformace krajiny

V úterý 10. května uspořádalo Eurocentrum Ústí nad Labem online debatu s názvem Přechod z využívání fosilních paliv na moderní energetiku a transformace krajiny. Debata je součástí cyklu regionálních tematických debat v rámci příprav na české předsednictví v Radě Evropské unie.

Hosté, kteří přijali pozvání do debaty, byli Rut Bízková, konzultantka v oblasti výzkumu, životního prostředí a energetiky a také členka Rady pro výzkum, vývoj a inovace, Mikuláš Černík, výzkumník z platformy Re-set, která se zabývá sociálně-ekologickou transformací a Pavel Farkač, manažer transformačních a rozvojových projektů ze společnosti Sev.en energy. Moderátorkou debaty byla Aneta Zachová, šéfredaktorka portálu EURACTIV.cz.

Další prvek, který bude v budoucnu řešen, je bezpečnost, která je na železnici stále důležitým tématem. Konkrétně jde například o zabezpečení železničních přejezdů a zabezpečení železniční sítě obecně. Správa železnic směřuje k vybavení železniční sítě systémem ETCS, což je systém, který by měl být schopen sám zajistit bezpečnost železniční dopravy a vedení jednotlivých vlaků.

Dopady současné ekonomické situace

„Situace je složitá, jelikož se nedá dobře predikovat další vývoj,“ shrnul vliv makroekonomického vývoje na dopravní projekty Paidar. „Inflace během následujících let dosáhne hodnot, za které by se dala realizovat další stavba.“ Zároveň musí všechny projekty, které jsou financovány z evropských zdrojů přes státní fond dopravní infrastruktury prokázat svoji ekonomickou efektivitu. V tuto chvíli, při rostoucích cenách energií, je tlak na prokázání této efektivity skutečně velký, upozornil Paidar.

Autor: Barbora Novotná, Euroskop

pochoutky z řeckého stánku nebo zajímavé ovoce ze stánku španělského, které vzhledově připomínalo malou meruňku.

I malé dobré skutky mohou potěšit, a tak mi zlepšilo den, když jsem měla možnost pomoci nevidomé návštěvnici. Chtěla si udělat námi vyhotovený kvíz, bohužel ho ale nemohla přečíst, a tak jsem jí ho nahlas četla. Byla jsem překvapená, že u mnoha otázek paní ani nepotřebovala číst možnosti a rovnou správně odpovídala. Kvízy jsme u nás měli dva, jeden lehčí, který byl pojmenován „Rákosníček“, a druhý, který byl těžší. Ten se jmenoval „Superman“. Mimo jiné jsme nabízeli propagační materiály, jako například propisky s logem Eurocentra, jojo hračku či skladné pláštěnky. Co ale získalo největší popularitu hlavně u nejmenších návštěvníků, byly nafukovací balóčky.

Den Evropy byl ukončen několika koncerty, které měly úžasnou atmosféru a nalákaly nejednoho návštěvníka.

Festival Den Evropy 9. května 2022 byl můj první, kterého jsem se účastnila, ale už teď mohu s čistým srdcem říci, že rozhodně nebyl můj poslední. Budu se moc těšit na další ročníky.

Autor: Elen Steinová

© Pixabay

Jak bude vypadat české energetika za pět či deset let?

Úvodem dostal slovo Pavel Farkač, který začal s mírnou skepsí a názorem, že za pět let se v Česku energetika příliš nezmění. Během této doby v České republice přibude množství obnovitelných zdrojů, jež budou z velké části vznikat i na nevyužitých plochách v Ústeckém kraji a zároveň se sníží množství teplených elektráren. Není ovšem podle něj realistické, že posílí elektrárny jaderné. Realistický horizont pro ně je až kolem roku 2036, dnes už spíše 2040.

Otázkou zůstává budoucnost českého teplárenství, které mělo během následujících deseti let přejít dominantně na zemní plyn. To je však v nynější době považováno za rizikový krok, jelikož není jisté, zda bude mít dostatečné zdroje pro tuto změnu.

Rut Bízková souhlasila s Pavlem Farkačem, že během pěti let se v energetice opravdu v žádné zásadní změny dít nebudou, avšak pokud chceme vidět výraznější změny alespoň v delším horizontu, i tak musíme začít konat hned.

Jak nahradit fosilní paliva?

Kterým konkrétním zdrojem budou nahrazena fosilní paliva v Ústeckém kraji? Pavel Farkač očekává, že nejvíce budou přibývat elektrárny solární, jakožto sektor energetiky, který v Česku obecně dosahuje největšího rozvoje. Ovšem jeho názor je takový, že smysluplnější by mohly být elektrárny větrné. Nicméně je otázkou,

jak se k této záležitosti ČR postaví, protože značně problematické je jejich umístění. Ideální by bylo na okrajích českých pohoří, kde se ovšem nachází značné množství národních parků.

Samotný Ústecký kraj se pravděpodobně podle něj žádné změny během deseti až patnácti let nedočká, jelikož se jedná o energetické srdce republiky. Bylo by velice problematické nahradit zdroje energie, které využívá dnes, aniž by došlo k výpadku zásobování.

Vliv nestabilního ekonomického prostředí

Dále účastníci debaty řešili otázku, zda nestabilní ekonomické prostředí nemůže odradit lidi od investic do obnovitelných zdrojů energie. Mikuláš Černík upozornil, že již dříve bylo množství lidí, kteří si tyto investice nemohli dovolit. Je potřeba se soustředit právě na tuto skupinu. Obzvláště v Ústeckém kraji je alarmující počet lidí, kteří jsou na hranici chudoby, ohrožení exekucemi a dalšími sociálními problémy.

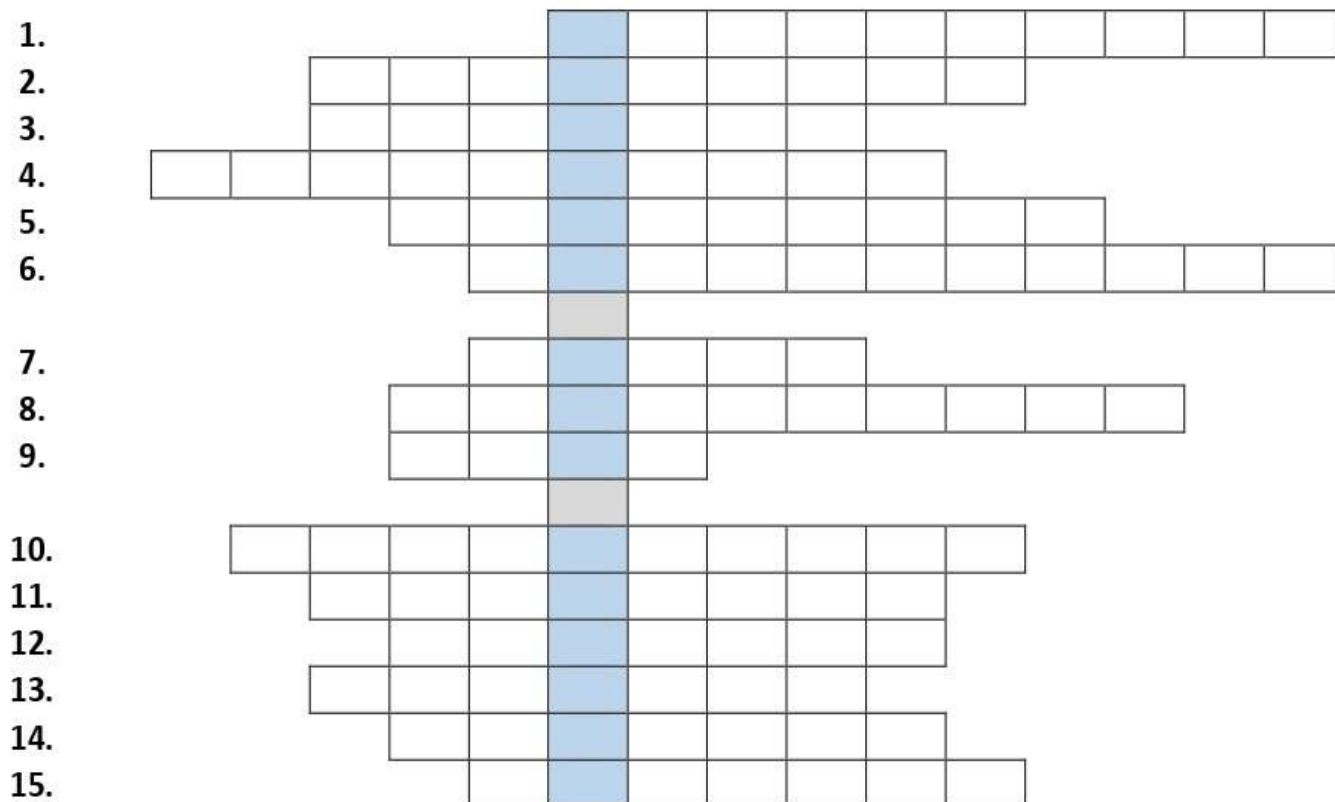
V roce 2022 se navíc podle Mikuláše Černíka potvrdilo, že plánování v tržním prostředí nenahrává vymaňování se ze současné podoby energetiky, která je i nadále postavena na fosilních palivech. Jedná se podle něj o celospolečenskou otázku, ve které musíme prioritizovat věci, co fungují a jsou dosažitelné. Jedná se především o úspory u průmyslu, zateplování a rozvoj obnovitelných zdrojů energie.

Autor: Julie Drážďanská, Euroskop

Zábava s Eurolisty

Křížovka: Ohlédnutí za předsednictvím ČR v roce 2009

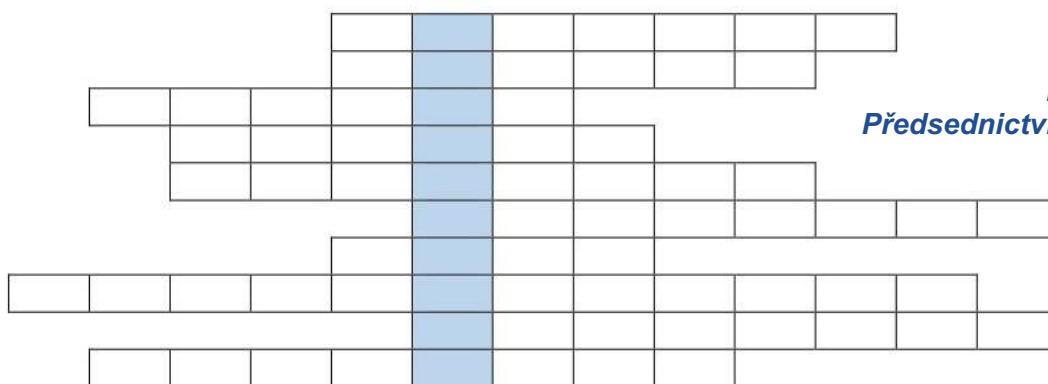
EUROLISTY

Křížovka na předcházející stránce:

1) Jednu z hlavních výzev, s nimiž se muselo české předsednictví vypořádat, představovala ... (doplňte) krize; 2) ČR byla druhou zemí tzv. východního rozšíření (druhou ze zemí, které přistoupily do EU v roce 2004), která měla předsednictví v Radě EU. Která země byla první?; 3) Velký ohlas během historicky prvního předsednictví ČR v Radě EU vyvolala plastika, která byla instalována v budově Rady EU. Jak se plastika jmenovala?; 4) Akce se během premiérového českého předsednictví konaly i v regionech. Kupříkladu summit evropských ministrů práce a sociálních věcí hostilo v lednu 2009 moravské lázeňské město na Zlínsku, které proslavil architekt Dušan Jurkovič. O které město se jedná?; 5) Kdo byl v lednu 2009, když české předsednictví začínalo, českým premiérem?; 6) V zahraničněpolitické oblasti představoval velký úspěch projekt Východního ... (doplňte), k jehož oficiálnímu zahájení došlo 7. 5. 2009 v Praze; 7) Jeden z vrcholů předsednictví nastal v dubnu 2009, kdy do Prahy zavítal americký

prezident ... (doplňte); 8) Priority českého předsednictví bylo možné shrnout jako „tři E“. Co bylo třetí prioritní oblastí vedle ekonomiky a Evropy ve světě?; 9) Stejně jako v roce 2022, i v roce 2009 se musela ČR zabývat konflikty ve svém sousedství. Jak se jmenuje konfliktní oblast na Blízkém východě, kam se v lednu 2009 vydal tým českých vyjednávačů v čele s tehdejšími ministrem zahraničí Schwarzenbergem?; 10) Ke konci českého předsednictví představovala velké téma ... (doplňte) smlouva; 11) Ve veřejnou známost vstoupil během prvního českého předsednictví propagační videoklip. Výrok, v něm vyslovený, zněl: „Evropě to ...“ (doplňte); 12) Jak se jmenoval předseda Evropské komise v době českého předsednictví v roce 2009?; 13) V energetické oblasti české předsednictví usilovalo o diverzifikaci dodávek. Projektem, který to měl zajistit, byl tzv. Jižní ... (doplňte); 14) Která evropská země navázala na české předsednictví ve druhé polovině roku 2009?; 15) Která země měla předsednictví před Českou republikou ve druhé polovině roku 2008?

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.

**Křížovka:
Předsednictví ČR 2022**

Křížovka k českému předsednictví v Radě EU 2022

1) Předsednictví v Radě EU má velký význam pro mezinárodní renomé (nahrad'te synonymem) ČR; 2) Nejvýznamnější akcí, plánovanou během českého předsednictví, bude ... (doplňte) lídrů členských zemí EU; 3) Jednou z hlavních rolí předsednické země je nastolování ... (doplňte) jednotlivých jednání; 4) Součástí pěti prioritních oblastí českého předsednictví je poválečná ... (doplňte) Ukrajiny; 5) Další z prioritních oblastí předsednictví ČR v EU je strategická ... (doplňte) evropské ekonomiky; 6) V rámci energetické bezpečnosti se ČR zaměří na zbavení se závislosti na dovozu ... (doplňte) paliv z Ruska; 7) Pro evropskou ekonomiku bude důležitá stabilita a bezpečnost dodavatelských řetězců strategicky významných materiálů v čele s ... (doplňte); 8) V rámci obrany a bezpečnosti bude mít velký význam ... (doplňte) bezpečnost; 9) Která evropská země se kvůli dění na svém území stala jednou z priorit českého předsednictví?; 10) Ve kterém městě se 1. července uskutečnilo zasedání české vlády a Evropské komise?

Vydavatel:
Odbor komunikace o evropských
záležitostech (OEZ)

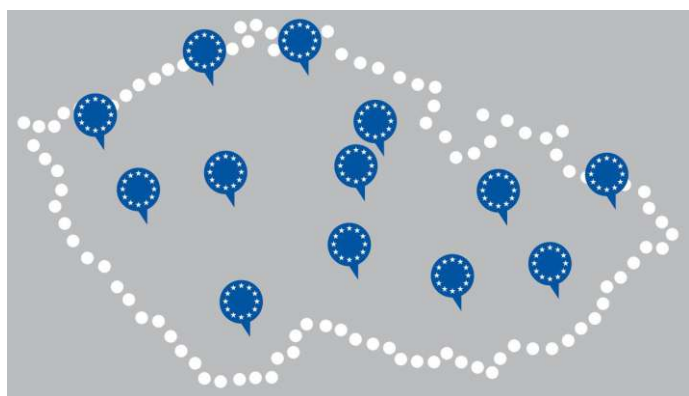
Adresa:
nábřeží Edvarda Beneše 4, Praha 1

Email:
euroskop@vlada.cz

EUROSKOP.CZ

EUROFON
800 200 200

EUROCENTRA

Eurocentra jsou informační místa zřizovaná Odborem komunikace o evropských záležitostech Úřadu vlády ČR ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj ČR.

Poskytují činnost o Evropské unii pro širokou i odbornou veřejnost, nabízejí informační materiály a řadu dalších služeb pro zájemce o hlubší poznání EU a aspektů členství České republiky v Evropské unii

Podrobné informace o činnosti a akcích Eurocenter najdete na:
www.eurocentra.cz